

C?290/05. és C?333/05. sz. egyesített ügyek

Nádasdi Ákos

kontra

a Vám- és Pénzügy?rség Észak-Alföldi Regionális Parancsnoksága

és

Németh Ilona

kontra

a Vám- és Pénzügy?rség Dél-Alföldi Regionális Parancsnoksága

(a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság és a Bács-Kiskun Megyei Bíróság [Magyarország] által benyújtott el?zetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Bels? adók – Személygépkocsik után kivetett regisztrációs adó – Használt személygépkocsik – Behozatal”

Az ítélet összefoglalása

1. *Adórendelkezések – Bels? adók kivetése*

(EK 23., EK 25. és EK 90. cikk)

2. *Adórendelkezések – Bels? adók kivetése*

(EK 90. cikk, els? bekezdés)

3. *Adórendelkezések – Jogszabályok harmonizálása – Forgalmi adó – Közös hozzáadottértékadó?rendszer – Más forgalmiadó-jelleg? nemzeti adók kivetésének tilalma*

(77/388 tanácsi irányelv, 33. cikk)

1. A gépjárm?veknek a tagállam területén való forgalomba helyezése érdekében történ? nyilvántartásba vételekor kivetett olyan adó, amely a személygépkocsikat nem azok határátlépése folytán terheli, nem min?sül az EK 23. cikk, illetve az EK 25. cikk szerinti vámnak, illetve azzal azonos hatású díjnak, hanem a bels? adók általános rendszerébe illeszkedik, így azt az EK 90. cikk szempontjából kell megvizsgálni.

(vö. 41–42. pont és a rendelkez? rész 1. pontja)

2. Az EK 90. cikk els? bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes a gépjárm?veknek a tagállam területén való forgalomba helyezése érdekében történ? nyilvántartásba vételekor kivetett adó, amennyiben azt a használt személygépkocsiknak az e tagállamban történ? els? forgalomba helyezése után vetik ki, és annak összegét a személygépkocsik értékcsökkenésének figyelembevétele nélkül, azok m?szaki tulajdonságai (a motor típusa és henger?rtartalma) és környezetvédelmi besorolása alapján kell kiszámítani, aminek folytán az adó más tagállamból behozott használt személygépkocsikra történ?

alkalmazása esetén az adó összege meghaladja a belföldön már nyilvántartásba vett hasonló használt személygépkocsik maradványértékében foglalt adó összegét.

(vö. 57. pont és a rendelkez? rész 2. pontja)

3. A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról szóló 77/388 hatodik irányelv 33. cikkével – amely bizonyos feltételek mellett felhatalmazza a tagállamokat nem forgalmiadó-jelleg? adók bevezetésére vagy fenntartására – nem ellentétes a gépjárm?veknek a tagállam területén való forgalomba helyezése érdekében történ? nyilvántartásba vételekor kivetett adó alkalmazása, amennyiben ezen adó alapja nem a forgalom, és amennyiben amiatt nem merülnek fel határátlépéssel összefügg? alaki követelmények a tagállamok közötti kereskedelemben.

(vö. 60. pont és a rendelkez? rész 3. pontja)

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (els? tanács)

2006. október 5.(*)

„Bels? adók – Személygépkocsik után kivetett regisztrációs adó – Használt személygépkocsik – Behozatal”

A C?290/05. és C?333/05. sz. egyesített ügyekben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott el?zetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság és a Bács-Kiskun Megyei Bíróság (Magyarország) a Bírósághoz 2005. július 19?én, illetve 2005. szeptember 14?én érkezett, 2005. március 3?i, illetve 2005. július 12?i határozataival terjesztett el? az el?tte

Nádasdi Ákos (C?290/05)

és

a Vám- és Pénzügy?rség Észak-Alföldi Regionális Parancsnoksága,

valamint

Németh Ilona (C?333/05)

és

a Vám- és Pénzügy?rség Dél-Alföldi Regionális Parancsnoksága

között folyamatban lév? eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (els? tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök, N. Colneric (el?adó), J. N. Cunha Rodrigues, M. Ileši? és E. Levits

bírák,

előtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: Fülöp B. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2006. június 1-jei tárgyalásra (C-290/05),

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- Nádasdi Ákos képviselőjében Lampé Z. ügyvéd,
- Németh Ilona képviselőjében Szabados I. ügyvéd,
- a magyar kormány képviselőjében Gottfried P. (C-290/05 és C-333/05), valamint Somssich R. és Müller A. (C-290/05), meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviselőjében J. Pietras, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Községek Bizottsága képviselőjében R. Lyal és Riczné-Talabér K., meghatalmazotti minőségben,

a előtanácsnok indítványának a 2006. július 13-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek az EK 23., az EK 25. az EK 28. és az EK 90. cikk, valamint az 1991. december 16-i 91/680 tanácsi irányelvvel (HL L 376. 1. o.; magyar nyelvű kiadás: 9. fejezet, 1. kötet 160. o.) módosított, a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv (HL L 145., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 9. fejezet, 1. kötet, 23. o., a továbbiakban: a hatodik irányelv) 33. cikkének értelmezésére vonatkoznak.

2 A kérdéseket egyfelől a Nádasdi Ákos és a Vám- és Pénzügyőrség Észak-Alföldi Regionális Parancsnoksága, másfelől a Németh Ilona és a Vám- és Pénzügyőrség Dél-Alföldi Regionális Parancsnoksága között Németországban vásárolt használt személygépkocsi magyarországi nyilvántartásba vétele után a fenti magánszemélyekre kivetett regisztrációs adó tárgyában folyamatban lévő két eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi jog

3 Az EK 23. cikk ekként rendelkezik:

„(1) A Község vámunió alapul, amely a teljes árukereskedelemre kiterjed, és magában foglalja a behozatali és kiviteli vámok, valamint az azokkal azonos hatású díjak tilalmát a tagállamok között, továbbá közös vámtarifa bevezetését harmadik országokkal fenntartott kapcsolataikban.”

(2) A 25. cikk és e cím 2. fejezetének rendelkezéseit a tagállamokból származó, továbbá a harmadik országokból érkező és a tagállamokban szabad forgalomban lévő termékekre kell

alkalmazni.”

4 Az EK 25. cikk el?írja:

„A tagállamok között tilos bármilyen behozatali vagy kiviteli vám és azzal azonos hatású díj. Ezt a tilalmat a fiskális vámokra is alkalmazni kell.”

5 Az EK 90. cikk szerint:

„A tagállamok sem közvetlenül, sem közvetve nem vetnek ki más tagállamok termékeire a hasonló jelleg? hazai termékekre közvetlenül vagy közvetve kivetett adónál magasabb bels? adót.

A tagállamok továbbá nem vetnek ki más tagállamok termékeire olyan természet? bels? adót, amely más termékek közvetett védelmét szolgálhatja.”

6 A hatodik irányelv 33. cikke ekként rendelkezik:

„(1) Az egyéb közösségi rendelkezések, különösen a jövedéki termékek birtoklására, szállítására és ellen?rzésére vonatkozó általános, hatályban lév? közösségi rendelkezések sérelme nélkül, ezen irányelv nem akadályozza a tagállamokat biztosítási szerz?désekre vonatkozó adók, a fogadásokra és szerencsejátékokra vonatkozó adók, a jövedéki adók, a bélyegilletékek és még általánosabban az olyan adók, illetékek vagy terhek fenntartásában vagy bevezetésében, amelyeket nem lehet forgalmi adóként jellemezni, feltéve ugyanakkor, hogy ezen adók, illetékek vagy terhek a tagállamok közötti kereskedelemben nem vezetnek alaki követelményekhez a határátlépéssel összefüggésben.

(2) Az ezen irányelvben szerepl? jövedéki termékekre vonatkozó bármely utalás a közösségi rendelkezésekben meghatározott következ? termékekre vonatkozik:

- ásványolajok,
- alkohol és alkoholtartalmú italok,
- dohánygyártmányok.”

A magyar szabályozás

7 A regisztrációs adóról szóló 2003. évi CX. törvény (a továbbiakban: a regisztrációs adóról szóló törvény) ekként rendelkezik:

„1. §

(1) E törvény rendelkezései alapján regisztrációs adót (a továbbiakban: adó) kell fizetni a Magyar Köztársaság területén (a továbbiakban: belföld) forgalomba helyezend? személygépkocsi és lakóautó (a továbbiakban: személygépkocsi) után.

[...]

2. § E törvény alkalmazásában

1. *forgalomba helyezés*: a személygépkocsi belföldön els? ízben történ? nyilvántartásba vétele, átalakítás esetében az átalakítás tényének nyilvántartásba vétele, és a forgalmi engedélybe történ? bejegyzése [...]

[...]

8. *import*: a személygépkocsinak az Európai Közösség (a továbbiakban: Közösség) területén kívülről belföldre történő behozatala, vagy egyéb módon való bejuttatása.

[...]

3. §

[...]

(2) Az adó alanya – a (4) bekezdésben meghatározott eset kivételével – a tulajdonjog megszerzését igazoló okiratban szereplő természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet.

[...]

(4) Ha a forgalomba helyezés a személygépkocsi importjának közvetlen következményeként valósul meg, az adó alanya az importáló.

[...]

6. §

(1) Az adófizetési kötelezettség

a) a személygépkocsi belföldön történő forgalomba helyezése esetén a tulajdonjog megszerzésének napján,

b) a személygépkocsi átalakítása esetén az átalakítás napján keletkezik.

[...]

8. §

(1) Az adó összegét a személygépkocsik egyes kategóriájában e törvény melléklete határozza meg.

(2) Ha a személygépkocsit átalakították, az átalakított személygépkocsi forgalomba helyezésekor az adó összegét az átalakítás utáni és az átalakítás előtti állapot közti adó különbözeteként kell megállapítani.

(3) Ha a különbözet előjele pozitív, az adót az adóalany köteles az adóhatóságnak megfizetni.

[...]

13. §

(1) Az adóhatóság visszafizeti, vagy kérelemre az adóelőlegbe beszámítja az adót, amennyiben a személygépkocsit az adóelőleg fizetésére kötelezett belföldről kiszállítja.

[...]

15. §

A környezetvédelmi osztályba sorolás a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának m?szaki feltételeir?l szóló 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 5. számú melléklete II. pontjának 2003. augusztus 30-i állapota szerint történik.

[...]"

8 A regisztrációs adóról szóló törvény melléklete a károsanyag-kibocsátás, az üzemanyag típusa és a motor henger?rtartalma alapján határozza meg az adó mértékét. Az adómértékeket el?re meghatározott táblázat szerint kell alkalmazni, azok nem függenek attól, hogy új vagy használt személygépkocsiról van szó.

9 E törvény 16. cikke módosította a közúti közlekedésr?l szóló 1988. évi I. törvényt (a továbbiakban: közúti közlekedésr?l szóló törvény).

10 A módosított közúti közlekedésr?l szóló törvény 5. cikkének (4) bekezdése szerint:

„A külföldi hatósági engedéllyel és jelzéssel ellátott járművel belföldi közúti forgalomban a külön jogszabályban meghatározott feltételek szerint lehet részt venni.”

11 A közúti közlekedésr?l szóló törvény 23. cikke ekként rendelkezik:

„(1) Jármű – a (3) bekezdésben meghatározott vizsgálatot követ?en – abban az esetben helyezhet? forgalomba, ha a tulajdonos a tulajdonjog megszerzésének jogszer?ségét, a kötelez? gépjármű-felel?sségbiztosítás fedezetének meglétét és a külön jogszabályban meghatározott regisztrációs adó megfizetését a közlekedési igazgatási hatósági eljárásban igazolta.

(2) A jármű forgalomba helyezése a hatósági jelzés és engedély kiadásával és az országos járműnyilvántartásba bejegyzésével valósul meg.

[...]

(6) A belföldön üzemeltetni kívánt, külföldi rendszámmal ellátott jármű forgalomba helyezését a jármű belföldi üzemben tartója a tulajdonszerzést, illet?leg a jármű behozatalát követ? legfeljebb 30 napon belül köteles kezdeményezni.”

12 A közúti közlekedésr?l szóló törvény 47. cikkének t) pontjában írt meghatározás szerint „belföldi üzemben tartó”:

„az az üzemben tartó akinek (amelynek) lakó-, szokásos tartózkodási, illetve székhelye a Magyar Köztársaság területén van.”

13 A regisztrációs adóról szóló törvény 2004. február 1-jei hatálybalépésével egyidej?leg hatályát veszítette a fogyasztási adóról szóló 1991. évi LXXVIII. törvény, amely forgalmi adót épített néhány termék, köztük a személygépkocsik árába is, és amelyet egyrészt a termék el?állítójának, másrészt import esetén a vám fizetésére kötelezettnek kellett megfizetnie a központi költségvetés számára. A fogyasztási adóról szóló törvény 6. §-ának (1) bekezdése szerint nem kellett fogyasztási adót fizetni a használt termék, így a használt személygépkocsik belföldi értékesítése után.

Az alapeljárások és az el?zetes döntéshozatalra el?terjesztett kérdések

A C-290/05. sz. ügy

14 Azt követ?en, hogy Nádasdi Á. 2004. május 2-án használt személygépkocsit vásárolt

Németországban 6000 EUR-ért, 2004. május 13-án kérelmet nyújtott be a Debreceni Fővárműhivatalhoz a regisztrációs adó kiszabása végett.

15 A Debreceni Fővárműhivatal 2004. május 14-én kelt határozatában 150 000 HUF regisztrációs adót szabott ki, amelyet a felperes még ezen a napon megfizetett. A Debreceni Fővárműhivatal 2004. május 14-i dátummal kiállította a felperes részére az adóigazolást.

16 A Vám- és Pénzügyi-réség Észak-Alföldi Regionális Parancsnoksága ezt követően felügyeleti intézkedés keretében 8074/2004. sz. határozatával megváltoztatta a Debreceni Fővárműhivatal által hozott határozatot akként, hogy a Nádasdi Á. által fizetendő regisztrációs adó összegét 390 000 HUF-ra emelte, és kötelezte az adózót, hogy a határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül fizesse meg a 240 000 HUF-nak megfelelő különbözetet.

17 A 8074/2004. sz. határozat indokolása szerint a regisztrációs adó összege a 2004. május 14-én hatályba lépett, a regisztrációs adóról szóló 2003. évi CX. törvény módosításáról szóló 2004. évi XII. törvény elfogadása következtében módosult, tekintve hogy az új adótáblát a törvény hatálybalépését követően kiadott adóigazolások esetén kell alkalmazni.

18 Nádasdi Á. keresetet nyújtott be a Hajdú-Bihar Megyei Bírósághoz a 8074/2004. sz. határozat bírósági felülvizsgálata végett.

19 Ilyen körülmények között a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság akként határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és elzárólagos döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Megengedhető-e az EK-Szerződés 90. cikk (1) bekezdése a tagállamoknak a más tagállamból származó használt autók tekintetében olyan adó fenntartását, amely teljesen figyelmen kívül hagyja a gépkocsi értékét, és a fizetendő adó összegét kizárólag a gépjármű műszaki tulajdonságai (motor típusa, lökettérfogata), valamint környezetvédelmi osztályba sorolása alapján határozza meg?

2) Amennyiben az első kérdésre adott válasz igenlő; összeegyeztethető-e az EK-Szerződés 90. cikk (1) bekezdésével a regisztrációs adóról szóló, a perben alkalmazandó 2003. évi CX. tv. az importból származó használt autók tekintetében, figyelemmel arra, hogy a regisztrációs adóról szóló törvény hatálybalépését megelőzően Magyarországon korábban már forgalomba helyezett gépjárművek után regisztrációs adót fizetni nem kell?”

A C-333/05. sz. ügy

20 Azt követően, hogy Németh I. használt személygépkocsit vásárolt Németországban, 2004. december 28-án kezdeményezte a regisztrációs adó megfizetésére irányuló eljárást a Kecskeméti Fővárműhivatalnál. A Bács-Kiskun Megyei Közlekedési Felügyelet a Közlekedési és Hírközlési Minisztérium 6/1990. sz. KöHÉM (közlekedési, hírközlési és építésügyi miniszteri) rendelete alapján a 7. sz. környezetvédelmi osztályba sorolta a személygépkocsit.

21 A Kecskeméti Fővárműhivatal 390 000 HUF-ban határozta meg a regisztrációs adó összegét, figyelemmel a személygépkocsi műszaki és környezetvédelmi jellemzőire.

22 Németh I.-nak e határozat ellen benyújtott fellebbezését követően a Vám- és Pénzügyi-réség Dél-Alföldi Regionális Parancsnoksága mint másodfokú közigazgatási hatóság helyben hagyta a határozatot.

23 Németh I. így kérte a helybenhagyó határozat bírósági felülvizsgálatát a kérdést előterjesztő bíróságtól. Németh I. álláspontja szerint a regisztrációs adóról szóló törvény sérti a közösségi jogot. A regisztrációs adó ugyanis alapvetően a behozatalhoz kötődő vám, és mint ilyen az EK 23.

és az EK 25. cikk szerint tilos a Közösségben. Arra az esetre pedig, ha a regisztrációs adó nem vám vagy azzal azonos hatású teher, az az EK 90–93. cikkbe ütközik adónak vagy a hatodik irányelv 33. cikke szerinti tiltott forgalmi adónak minősül, aminek folytán az nem alkalmazható.

24 Ilyen körülmények között a Bács-Kiskun Megyei Bíróság akként határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és elzeteres döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Az olyan tagállami adó, mint amilyen a magyar regisztrációs adó, vámnak, avagy vámmal azonos hatású intézkedésnek tekinthető-e?

2) Amennyiben az 1. kérdésre adott válasz nemleges, úgy az olyan tagállami adó, mint amilyen a magyar regisztrációs adó – amelyben szabályozott teher megfizetése a személygépkocsi nyilvántartásba vételének és forgalomba helyezésének elfeltétele – az importadó valamelyik formájának tekinthető-e?

3) Amennyiben a 2. kérdésre adott válasz nemleges, úgy az olyan tagállami adó, mint amilyen a magyar regisztrációs adó összeegyeztethető-e a Római Szerződés 90. cikkében foglalt követelményekkel, illetőleg a [hatodik] irányelv 33. cikkében foglalt előírásokkal, illetőleg a magyar regisztrációs adó megsérti-e a közös hozzáadottértékadó-rendszert?

4) A közösségi jog jelenlegi állapotában egy olyan tagállami adó, mint amilyen a magyar regisztrációs adó, megfelel-e a közösségi jog előírásainak, amikor az új és a használt személygépkocsik után fizetendő regisztrációs adó – a személygépkocsi környezetvédelmi osztályba történő besorolását leszámítva – nagyságrendileg ugyanolyan összegű, és semmilyen módon nem tükrözi a használt személygépkocsik értékében levő értékcsökkenést, valamint teljesen független a személygépkocsi forgalomba helyezésének és tartásának (jogszerű használatának) időtartamától?”

A Bíróság előtti eljárás

25 A Bíróság az eljárási szabályzata 104. cikke 4. §-ának második mondata alapján a főtanácsnok meghallgatását követően akként határozott, hogy a C-333/05. sz. ügyben az eljárás szóbeli szakaszát mellőzi.

26 Az eljárási szabályzat 43. cikke alapján az ítélet meghozatala céljából egyesíteni kell a C-290/05. sz. és a C-333/05. sz. ügyeket, tekintettel az azok közötti összefüggésekre.

Az elzeteres döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

A C-290/05. sz. ügy

27 A magyar kormány úgy véli, hogy az elzeteres döntéshozatal iránti kérelem nem elfogadható. Először is előadja, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak a tekintetben kell állást foglalnia, hogy vonatkoznak-e a regisztrációs adó új adótételei az alapügy felperesére. E kormány szerint belső jogi természetű kérdésről van szó. A kérdést előterjesztő bíróság nem fejtette ki, hogy a közösségi jog kért értelmezése mennyiben befolyásolja a jogvita kimenetelét. A feltett kérdések hipotetikusak. E kormány másodszorban előadja, hogy az elzeteres döntéshozatal iránti kérelem nem tér ki kellő részletességgel az alapjogvitában alkalmazandó nemzeti jogszabályok ismertetésére.

28 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EK 234. cikkben rögzített eljárás a nemzeti bíróságok és a Bíróság közötti világos feladatmegosztáson alapul. Kizárólag a jogvitát elbíró és a meghozandó határozatáért felelősséggel tartozó nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy

sajátosságaira tekintettel az ítéletének meghozatala szempontjából megítélje mind az elzetes döntéshozatali eljárás szükségességét, mind a Bíróság elé terjesztendő kérdések relevanciáját. Következésképpen, ha az elterjesztett kérdések a közösségi jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság elvben köteles határozni (lásd különösen a C-13/05. sz., Chacón Navas ügyben 2006. július 11-én hozott ítélet [az EBHT-ban még nem tették közzé] 32. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

29 Mindazonáltal a Bíróság azt is kifejtette, hogy a Bíróság kivételesen, saját hatáskörének megállapítása érdekében megvizsgálhatja azon körülményeket, amelyek között a nemzeti bíróság hozzá fordult. A nemzeti bíróság elzetes döntéshozatalra elterjesztett kérdésére vonatkozó határozathozatala megtagadásának kizárólag akkor van helye, ha nyilvánvaló, hogy a közösségi jogszabály kért értelmezése nem függ össze az alapeljárás tényeivel vagy tárgyával, vagy ha a probléma hipotetikus, illetőleg ha a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli, illetve jogi információkkal, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a feltett kérdésekre hasznos választ tudjon adni (lásd többek között a fent hivatkozott Chacón Navas ügyben hozott ítélet 33. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

30 Annak szükségessége, hogy a nemzeti bíróság számára a közösségi jog hasznos értelmezését lehessen adni, megköveteli, hogy a nemzeti bíróság meghatározza az általa feltett kérdések ténybeli és jogszabályi háttérét, vagy legalábbis kifejtse azon ténybeli körülményeket, amelyekben e kérdések alapulnak (lásd a C-207/01. sz., Altair Chimica ügyben 2003. szeptember 11-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-8875. o.] 24. pontját és a C-145/03. sz. Keller-ügyben 2005. április 12-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-2529. o.] 29. pontját).

31 A jelen ügyben mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a Bíróság rendelkezik azon információkkal, amelyek szükségesek ahhoz, hogy hasznos választ tudjon adni a kérdést elterjesztő bíróság számára, anélkül hogy részletesebb tájékoztatásra lenne szüksége az alapügyre alkalmazandó nemzeti szabályozásról.

32 A kérdést elterjesztő bíróság a kérdések elterjesztése mögött meghúzódó okokat illetően kifejti, hogy Nádasdi Á. ugyan nem állítja, hogy a regisztrációs adóról szóló törvény a közösségi jogba ütközik, e bíróság azonban úgy véli, hogy a behozott használt személygépkocsik tekintetében hivatalból kell alkalmazni a közösségi jogot. E magyarázatból az következik, hogy a fenti bíróság felül kívánja vizsgálni a 8074/2004. sz. határozat jogszerűségét a közösségi jog szempontjából. Tehát nem lehet helyt adni azon állításnak, hogy a feltett kérdések hipotetikusak.

33 Következésképpen az elzetes döntéshozatal iránti kérelmet elfogadhatónak kell tekinteni.

A C-333/05. sz. ügy

34 A magyar kormány kétségbe vonja a másodiktól a negyedikig terjedő kérdések elfogadhatóságát arra hivatkozva, hogy a kérdést elterjesztő bíróság nem jelölte meg, hogy mely ténybeli és jogi indokok alapján ítéli szükségesnek e kérdések Bíróság elé terjesztését.

35 A fenti bíróság azonban kifejtette, hogy ha a Bíróság igennel válaszol az alapügy felperese által felvetett kérdésekre, helyt adhat kérelmének, ellenkezésetben pedig azt elutasítja.

36 A magyar kormány kétélyei tehát nem megalapozottak, következésképpen az elzetes döntéshozatal iránti kérelmet elfogadhatónak kell tekinteni.

Az elzetes döntéshozatalra elterjesztett kérdésekről

Az első és a második kérdésről a C-333/05. sz. ügyben

37 A kérdést előterjesztő bíróság első kérdésével lényegében azt kívánja megtudni, hogy az olyan adó, mint amelyet a regisztrációs adóról szóló törvény vezetett be, az EK 23. cikk, illetve az EK 25. cikk szerinti vámnak, illetve azzal azonos hatású díjnak minősül-e. A második kérdést akként kell értelmezni, hogy a fenti bíróság azt kívánja megtudni, hogy az ilyen adó e rendelkezések szerinti tiltott behozatali adó-e. A második kérdés tehát ugyanazzal a problémával foglalkozik, mint a Bírósághoz benyújtott első kérdés. Ugyanis a behozatali adó az e rendelkezések szerinti vámmal azonos hatású díjak körébe tartozik.

38 Nem tekinthető a szó szoros értelmében vett vámnak az olyan adó, mint a regisztrációs adó.

39 Ami azt a kérdést illeti, hogy ezen adó a vámmal azonos hatású díj fogalma alá tartozik-e, az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy valamennyi egyoldalúan kivetett pénzügyi teher, amely a termékeket azok határátlépése folytán terheli, ha nem tekinthető a szó szoros értelmében vett vámnak, az elnevezésétől vagy mechanizmusától függetlenül az EK 23. cikk és az EK 25. cikk szerinti vámmal azonos hatású díjnak minősül (lásd különösen a C-90/94. sz., Haahr Petroleum ügyben 1997. július 17-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-4085. o.] 20. pontját és a C-213/96. sz. Outokumpu-ügyben 1998. április 2-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-1777. o.] 20. pontját).

40 Az olyan adó kivetése, mint amelyet a regisztrációs adóról szóló törvény vezetett be, nem az ezen adót alkalmazó tagállam határának átlépéséhez, hanem a személygépkocsinak a tagállamban a forgalomba helyezés céljából történő nyilvántartásba vételéhez kapcsolódik.

41 Az ilyen adó a belső adók általános rendszerébe illeszkedik, így azt az EK 90. cikk szempontjából kell megvizsgálni.

42 Következésképpen a C-333/05. sz. ügyben az első és a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az olyan adó, mint amelyet a regisztrációs adóról szóló törvény vezetett be, amely a személygépkocsikat nem azok határátlépése folytán terheli, nem minősül az EK 23. cikk, illetve az EK 25. cikk szerinti vámnak, illetve azzal azonos hatású díjnak.

A kérdésekről a C-290/05. sz. ügyben, valamint a harmadik kérdés első részéről és a negyedik kérdésről a C-333/05. sz. ügyben

43 A kérdést előterjesztő bíróságok e kérdéseikkel lényegében azt kívánják megtudni, hogy az EK 90. cikk első bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan adó, mint amelyet a regisztrációs adóról szóló törvény vezetett be.

44 E bíróságok e tekintetben eladják, hogy nem kell regisztrációs adót fizetni a fenti törvény hatálybalépése előtt Magyarországon forgalomba helyezett személygépkocsik után (a második kérdés a C-290/05. sz. ügyben), ezen adó teljes mértékben független a személygépkocsik értékétől, mivel annak mértékét kizárólag azok műszaki jellemzői (a motor típusa és hengerértartalma) és környezetvédelmi besorolása alapján kell megállapítani (az első kérdés a C-290/05. sz. ügyben), valamint az adó mértéke egyáltalán nem tükrözi a használt személygépkocsik értékének csökkenését, és az teljesen független a személygépkocsi forgalomban előtörtént idejétől (a negyedik kérdés a C-333/05. sz. ügyben).

45 Amint azt a Bíróság már kimondta, az EK Szerződés rendszerében az EK 90. cikk kiegészíti a vámok és az azonos hatású díjak eltörléséről szóló rendelkezéseket. E rendelkezés

célja, hogy szabályos versenyfeltételek mellett biztosítsa az áruk szabad mozgását a tagállamok között a védelem minden olyan formájának kiiktatásával, amely a más tagállamból származó termékekre vonatkozó hátrányosan megkülönböztető belső adó alkalmazásából eredhet (lásd a C-393/04. és C-41/05. sz., Air Liquide Industries Belgium egyesített ügyekben 2006. június 15-én hozott ítélet [az EBHT-ban még nem tették közzé] 55. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

46 A Bíróság a behozott használt személygépkocsikat illetően már kimondta, hogy az EK 90. cikk célja, hogy biztosítsa a belső adók teljes semlegességét a már a belföldi piacon található és a behozott termékek közötti verseny területén (lásd a C-387/01. sz. Weigel-ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-4981. o.] 66. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

47 A következőkes ítélkezési gyakorlat szerint akkor beszélhetünk az EK 90. cikk első bekezdésének megsértéséről, ha a behozott terméket és a hasonló belföldi terméket terhelő adót másképp, illetve más eljárás szerint kell kiszámolni, ami – még ha csak bizonyos esetekben is – a behozott termék magasabb adóztatásához vezet (lásd a fent hivatkozott Weigel-ügyben hozott ítélet 67. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Azonban, még ha nem is teljesülnek az ilyen közvetlen hátrányos megkülönböztetés feltételei, az adó hatásánál fogva közvetett hátrányos megkülönböztetéshez vezethet.

48 A belső adók teljes semlegességének a már a belföldi piacon található és a hasonló behozott termékek közötti verseny területén történő biztosítása érdekében össze kell hasonlítani a Magyar Köztársaságtól eltérő tagállamból újabban behozott használt személygépkocsikat terhelő regisztrációs adó hatását a Magyarországon már nyilvántartásba vett, és ennek folytán már adózott, hasonló használt személygépkocsikat terhelő regisztrációsadó-maradvány hatásával.

49 A regisztrációs adóról szóló törvény hatálybalépését megelőzően Magyarországon nyilvántartásba vett használt személygépkocsikkal való összehasonlítás e tekintetben irreleváns. Az EK 90. cikknek nem célja annak megakadályozása, hogy valamely tagállam új adókat vezessen be vagy módosítsa a már létező adók mértékét vagy alapját.

50 A fentiekből következően a magyar kormány által hivatkozott azon körülmény sem releváns, miszerint léteznek Magyarországon korábban nyilvántartásba vett olyan személygépkocsik is, amelyek piaci értéke bizonyos fogyasztásiadó-maradványt tartalmaz.

51 A valamely adó kiszámításához alkalmazható szempontokat illetően pedig emlékeztetni kell arra, hogy a közösségi jog fejlődésének jelenlegi állapotában nem korlátozza a tagállamok azon szabadságát, hogy objektív szempontok, úgymint a felhasznált alapanyagok jellemzői vagy az alkalmazott gyártási eljárások alapján olyan adórendszert vezessenek be, amely különbséget tesz bizonyos, akár az EK 90. cikk első bekezdése szerinti hasonló termékek között. E különbségtétel azonban kizárólag akkor egyeztethető össze a közösségi joggal, ha olyan célok elérésére irányul, amelyek maguk is megfelelnek a Szerződés és a másodlagos jog által támasztott követelményeknek, és ha a részletes szabályok alkalmasak arra, hogy megelőzzék a más tagállamokból származó import – közvetlen vagy közvetett – hátrányos megkülönböztetésének és a versenyhelyzetben lévő belföldi termékek védelmének minden formáját (a fent hivatkozott Outokumpu-ügyben hozott ítélet 30. pontja).

52 A regisztrációs adó rendszerében a motorra, a hengerteretartalomra és a környezetvédelmi megfontoláson alapuló besorolásra vonatkozó szempontok objektív szempontok. Azok tehát alkalmazhatóak az ilyen rendszerben. Az viszont nem követelmény, hogy az adó összege a személygépkocsi árához kapcsolódjon.

53 A más tagállamokból származó termékeket terhelő adó összege viszont nem lehet nagyobb a hasonló belföldi termékeket terhelő adó összegénél.

54 Ugyanis az az új személygépkocsi, amely után Magyarországon megfizették a regisztrációs adót, idővel veszít piaci értékéből. Ezen értékvesztéssel arányosan szintén csökken a személygépkocsi megmaradó értékében foglalt regisztrációs adó összege. A jármű eredeti értékének csak tört részéért értékesíthető használt személygépkocsiként, amely rész magában foglalja a regisztrációsadó-maradványt.

55 A kérdést előterjesztő bíróságok által a Bíróság részére benyújtott iratokból azonban kitűnik, hogy a valamely másik tagállamban vásárolt, Magyarországon nyilvántartásba vett ugyanilyen típusú, korú, valamint a futott kilométert és egyéb jellemzőit tekintve is azonos személygépkocsit a kategóriában 100%-os regisztrációs adó terheli. Következésképpen magasabb adó terheli a behozott használt személygépkocsikat, mint a Magyarországon már nyilvántartásba vett és megadóztatott hasonló használt személygépkocsikat.

56 Ily módon, függetlenül a regisztrációs adó környezetvédelmi jellegű céljától és indokától, és attól, hogy ezek nem állnak semmilyen kapcsolatban a személygépkocsi piaci értékével, az EK 90. cikk első bekezdése megkívánja az értékcsökkenés figyelembevételét a használt személygépkocsik adóztatása során, mivel ezen adónak az a jellegzetessége, hogy azt kizárólag egy alkalommal, a személygépkocsinak az adott tagállamban történő használatához szükséges első nyilvántartásba vétele során vetik ki, és mivel így az adó beépül a piaci értékbe.

57 A fent kifejtettekből következően a C-290/05. sz. ügyben feltett kérdésekre, valamint a C-333/05. sz. ügyben feltett harmadik kérdés első részére és a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EK 90. cikk első bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan adó, mint amelyet a regisztrációs adóról szóló törvény vezetett be, amennyiben:

- azt a használt személygépkocsinak a tagállamban történő első forgalomba helyezése után vetik ki, és
- annak összegét a személygépkocsik értékcsökkenésének figyelembevétele nélkül, azok műszaki tulajdonságai (motor típusa és hengerértartalma) és környezetvédelmi besorolása alapján kell kiszámítani, aminek folytán az adó más tagállamból behozott használt személygépkocsikra történő alkalmazása esetén az adó összege meghaladja a belföldön már nyilvántartásba vett hasonló használt személygépkocsik maradványértékében foglalt adó összegét.

Ezen adó bevezetését megelőzően Magyarországon nyilvántartásba vett használt személygépkocsikkal való összehasonlítás e tekintetben irreleváns.

A harmadik kérdés második részéről a C-333/05. sz. ügyben

58 A szóban forgó regisztrációs adóról szóló törvény nem minősül a hatodik irányelv 33. cikke szerinti forgalmi adónak. Az adó alapja ugyanis nem a forgalom. Továbbá az adó miatt nem merülnek fel határátlépéssel összefüggő alaki követelmények a tagállamok közötti kereskedelemben.

59 Az ilyen adó tehát a hatodik irányelv 33. cikke alapján nem tilos.

60 A harmadik kérdés második részére tehát azt a választ kell adni, hogy a hatodik irányelv 33. cikkével nem ellentétes az olyan adó kivétele, mint amelyet a regisztrációs adóról szóló törvény vezetett be, amelynek alapja nem a forgalom, és amely miatt nem merülnek fel határátlépéssel összefüggő alaki követelmények a tagállamok közötti kereskedelemben.

Az ítélet időbeli hatályának korlátozásáról

61 A magyar kormány a C-290/05. sz. ügyben tartott tárgyaláson kérte a Bíróságtól az ítélet időbeli hatályának korlátozását arra az esetre, ha a Bíróság a meghozandó ítéletben kimondaná az olyan adónak, mint amelyet a regisztrációs adóról szóló törvény vezetett be, az EK 90. cikk első bekezdésével való összeegyeztethetetlenségét. Hasonló javaslat olvasható ki a lengyel kormánynak a Bírósághoz ugyanezen ügyben benyújtott észrevételeiből.

62 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azon értelmezés, amelyet a Bíróság valamely közösségi jogszabályra vonatkozóan kifejt, megmagyarázza és – szükség esetén – pontosítja a szabály jelentését és terjedelmét, amely szerint azt a hatálybalépésének időpontjától értelmezni és alkalmazni kell, illetőleg értelmezni és alkalmazni kellett volna. Ebből következően az így értelmezett szabályt a bíróságok alkalmazhatják, és azt alkalmazniuk kell az értelmezés iránti kérelemről határozó ítélet előtt keletkezett és létrejött jogviszonyokra is, ha egyébként teljesülnek azon feltételek, amelyek lehetővé teszik az említett szabály alkalmazására vonatkozó pernek a hatáskörrel rendelkező bíróságok előtti megindítását (lásd különösen a 24/86. sz. Blaizot-ügyben 1988. február 2-án hozott ítélet [EBHT 1988., 379. o.] 27. pontját, a C-415/93. sz. Bosman-ügyben 1995. december 15-én hozott ítélet [EBHT 1995., I-4921. o.] 141. pontját, valamint a C-402/03. sz., Skov és Bilka egyesített ügyekben 2006. január 10-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-199. o.] 50. pontját).

63 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság csak kivételesen, a közösségi jogrendhez szorosan hozzátartozó jogbiztonság általános elvének alkalmazása útján korlátozhatja bármely érdekelt azon lehetőségét, hogy a jóhiszeműen létrejött jogviszonyok vitatása céljából a Bíróság által értelmezett rendelkezésre hivatkozzék. A Bíróság az érdekeltek jóhiszeműségére és a súlyos zavarok kockázatának fennállására vonatkozó két alapvető feltétel teljesülése esetén dönthet a korlátozásról (lásd különösen a C-57/93. sz. Vroege-ügyben 1994., szeptember 28-án hozott ítélet [EBHT 1994., I-4541. o.] 21. pontját, a C-372/98. sz. Cooke-ügyben 2000. október 12-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-8683. o.] 21. pontját, valamint a fent hivatkozott Skov és Bilka egyesített ügyekben hozott ítélet 51. pontját).

64 A súlyos zavarok kockázatát illetően a magyar kormány 2004. május 1-jétől, vagyis Magyarországnak az Európai Unióhoz való csatlakozásától 2005. december 31-ig terjedő, azaz 20 hónapos időszakra vonatkozó adatokat közölt a tárgyaláson. Ezen időszak alatt 81 612 db használt személygépkocsit hoztak be más tagállamokból a Magyar Köztársaság területére. A magyar kormány 116 millió euróra becsülte az e személygépkocsik után beszedett regisztrációs adóból származó összes bevételt. Elismerte azonban, hogy nem e teljes összeget, hanem kizárólag az e személygépkocsikat terhelő, azok értékcsökkenésének figyelembevétele következtében fennálló többletadónak megfelelő összeget kellene visszafizetni.

65 A magyar kormány azonban egyfelől rámutatott az ügyeknek e többletadó visszatérítése miatt szükséges egyéni elbírálása következtében felmerülő igazgatási költségekre, amelyek összege valószínűleg meghaladná a visszatérítendő adó teljes összegét, másfelől hangsúlyozta a valamennyi visszatérítésre jogosult azonosításából adódó nehézségek jelentőségét.

66 A tárgyaláson felmerült, hogy 2006. január 1-jétől a regisztrációs adó összegének csökkentését tartalmazó táblázatot vezettek be, amelyben az adó mértéke a személygépkocsi

els? forgalomba helyezését?l az adó megfizetésére irányuló adóigazgatási eljárás megindításáig eltelt hónapok száma alapján csökken.

67 Ilyen körülmények között a jelen ügyben a 2004. május 1?je és 2005. december 31. közötti id?szakra korlátozódhat annak vizsgálata, hogy fennáll?e a súlyos zavarok kockázata.

68 A visszatérítend? összeg nem olyan magas, hogy maga a visszatérítés súlyos gazdasági következményekkel járhatna, ami igazolhatná az ítélet id?beli hatályának korlátozását.

69 Az igazgatási költségeket illet?en a közösségi jog kizárólag azt követeli meg, hogy a tagállam a nemzeti jog szabályainak megfelel?en térítse vissza a többletet, azonban azt az egyenérték?ség és a tényleges érvényesülés elveinek tiszteletben tartásával kell megtennie (lásd e tekintetben különösen a C?231/96. sz. Edis?ügyben 1998. szeptember 15?én hozott ítélet [EBHT 1998., I?4951. o.] 19., 20. és 34. pontját, valamint a C?30/02. sz., Recheio?Cash & Carry ügyben 2004. június 17?én hozott ítélet [EBHT 2004., I?6051. o.] 17., 18. és 20. pontját).

70 Következésképpen meg kell állapítani, hogy nem teljesül a súlyos zavarok fennállására vonatkozó második feltétel.

71 Ilyen körülmények között nem szükséges megvizsgálni, hogy teljesül?e az érdekeltek jóhiszem?ségére vonatkozó feltétel.

72 Következésképpen nem szükséges korlátozni a jelen ítélet id?beli hatályát.

A költségekr?l

73 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vev? felek számára a kérdést el?terjeszt? bíróság el?tt folyamatban lév? eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekr?l. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthet?k meg.

A fenti indokok alapján, a Bíróság (els? tanács) a következ?képpen határozott:

1) **Az olyan adó, mint amelyet a regisztrációs adóról szóló 2003. évi CX. törvény vezetett be, amely a személygépkocsikat nem azok határátlépése folytán terheli, nem min?sül az EK 23. cikk, illetve az EK 25. cikk szerinti vámnak, illetve azzal azonos hatású díjnak.**

2) **Az EK 90. cikk els? bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan adó, mint amelyet a regisztrációs adóról szóló törvény vezetett be, amennyiben:**

– **azt a használt személygépkocsiknak a tagállamban történ? els? forgalomba helyezése után vetik ki, és**

– **annak összegét a személygépkocsik értékcsökkenésének figyelembevétele nélkül, azok m?szaki tulajdonságai (motor típusa és henger?rtartalma) és környezetvédelmi besorolása alapján kell kiszámítani, aminek folytán az adó más tagállamból behozott használt személygépkocsikra történ? alkalmazása esetén az adó összege meghaladja a belföldön már nyilvántartásba vett hasonló használt személygépkocsik maradványértékében foglalt adó összegét.**

Ezen adó bevezetését megelőz?en Magyarországon nyilvántartásba vett használt személygépkocsikkal való összehasonlítás e tekintetben irreleváns.

3) **A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17?i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 33. cikkével nem ellentétes az olyan adó kivetése, mint**

amelyet a regisztrációs adóról szóló törvény vezetett be, amelynek alapja nem a forgalom, és amely miatt nem merülnek fel határátlépéssel összefüggő alaki követelmények a tagállamok közötti kereskedelemben.

Aláírások

* Az eljárás nyelve: magyar